



Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

CURS DE FORMACIÓ EN SANITAT FORESTAL. MALLORCA.

Els dies 10 i 11 de maig de 2016, es va realitzar un curs de formació a través de l'Escola Balear d'Administracions Públiques (EBAP), amb el títol "Actuacions de sanitat forestal en espais naturals".

Els objectius genèrics del curs són:

1. Que coneguin els problemes principals de sanitat forestal de Balears, com es fan els seus seguiments i aprofundir i conèixer les novetats, especialment, en escoltids, Processionària del pi, banyarriquer i organismes de quarantena.
2. Que sàpiguen com actuar davant d'un problema fitosanitari forestal.
3. Implicar al personal dels Espais Naturals en la gestió dels problemes fitosanitaris forestals.
- 4.- Analitzar les prospeccions obligatòries europees i els protocols d'actuació e inspecció i perfeccionar la forma de la pressa de mostres.
- 5.- Conèixer la utilitat i els resultats obtinguts de la xarxa Balear de seguiment de danys en boscos.
- 6.- Conèixer el criteris tècnics de gestió després d'incendis per evitar la proliferació poblacional d'escoltids i la mortalitat de pins.
- 7.- Conèixer la situació dels alzinars a Mallorca i les actuacions previstes als monts i finques públiques, per millorar l'estat fitosanitari de l'alzinar.
- 8.- Proporcionar idees de control per que el personal dels espais naturals, pugui proporcionar als voluntaris per col·laborar en la gestió de la sanitat forestal. (Per exemple caixes niu d'aus insectívores).
- 9.- Que es conegui, com transmetre la informació de sanitat forestal entre tots els implicats.

El curs ha estat impartit pels tècnics del servei de sanitat forestal: Sandra Closa Salinas i Luís Núñez Vázquez.



Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

Programa del curs:

Introducció. Pàgina web.

Equilibri biològic i prevenció de plagues i malalties.

Danys abiòtics: Sequera, Seguiment a parcel·les.

Quines mesures cal prendre per aconseguir una massa forestal en bon estat fitosanitari. Monitoreig i seguiment. Introducció legislativa, marc normatiu.

Pàgina web. Veure l'estructura. Cronogrames d'actuació.

Organismes de quarantena.

Noves plagues que estan per arribar. Els organismes de quarantena:

Phytophthora ramorum, *Gibberella circinata*, *Anoplophora chinensis*, *Xylella fastidiosa*, *Erwinia amylovora*, *Bursaphelenchus xylophilus*.

El risc d'introducció de nous problemes fitosanitaris: els organismes de quarantena; que són, quins són, problemàtica associada, mètodes de mostreig i seguiment.

Protocol de presa de mostres.

Perforador de l'alzina: *Cerambyx cerdo*.

Breu cicle biològic. Com identificar-lo. Danys que causa.

Mètodes de control integral. Llindars de danys acceptables. Nivells d'afectació.

Proposta de intervenció finques públiques 2016-2030.

Actuacions especials a Arbres singulars 2016. Puig de Santuïri 2017.

Explicació del "PROYECTO DE MEJORA SANITARIA DEL HÁBITAT COMUNITARIO (9340 ENCINARES DE *Quercus ilex*), MEDIANTE EL CONTROL DE ÁRBOLES AFECTADOS POR HONGOS E INSECTOS, PRINCIPALMENTE LOS AFECTADOS POR EL BANYARRIQUER (*Cerambyx cerdo*) EN LA FINCA PÚBLICA DE BINIFALDÓ, 2017-2018".

Que podem fer?... Seguiment de captures. Omplir fitxa de camp.



Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

Perforadores del pi.

Perforadors dels pins: *Tomicus destruens* i *Orthotomicus erosus*.

Breu cicle biològic. Com identificar-lo. Danys que causa.

Mètodes de control integral. Llindars de danys acceptables.

Actuacions de control. Trampeig. Insectes depredadors. Actuacions en Mondragó.

Resolució direcció general. Sequera, actuacions en Faixes, línees elèctriques, etc.

***Paysandisia archon*/Processionària del pi i Plans especials a Parcs Naturals i Parcs Nacionals (Cabrera).**

Perforadors de les palmàcies: *Paysandisia archon*.

Breu cicle biològic. Com identificar-lo. Danys que causa.

Mètodes de control integral. Llindars de danys acceptables.

Prevenició de la processionària. Actuacions contra la processionària. Actuacions de control. Trampeig.

Prevenició de la processionària. Actuacions contra la processionària.

Cronograma d'actuacions. Bones practiques culturals. Caixes Niu. Divulgació.

Situació actual a Mallorca 2016.

Exemple d'actuacions al Parc Natural de Mondragó.

Exemple del Pla de sanitat forestal del Parc Nacional de Cabrera.

Eruga peluda (*Lymantria dispar*) i Xarxa Balear

Breu cicle biològic. Com identificar-lo. Danys que causa.

Mètodes de control integral. Llindars de danys acceptables.

Actuacions de control. Trampeig.

Explicació de les parcel·les de seguiment de danys a boscos.



Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

Canals de seguiment i comunicació entre tots. AMAS, Ibanat, personal de parcs, Consell Insular, Tècnics municipals, etc. Ibanat. Empresa especialitzada.

La pràctica de camp es va desenvolupar a la Finca d'Utilitat Pública de Binifaldó

Identificació de les principals plagues i malalties que poden afectar les masses forestals:

- a) Processionària del pi, (Tall de bosses, llevar postes. *Pinus halepensis* var. *ceciliae*, *Pinus laricio*, *Cedrus* sp (endoterapia?).
- b) Perforadors dels pins: *Tomicus destruens* i *Orthotomicus erosus*. Millora de trampes.
- c) Perforador de l'alzina: *Cerambyx cerdo*. Millora de trampes, ver adaptacions
- d) Principals fongs, bacteris i nematodes.

Veure situació fitosanitària de l'alzinar (fongs *Biscogniauxia mediterraneum*, *Ganoderma*, etc).

Veure danys en arbres. Saber identificar signes i símptomes d'aquestes plagues i malalties.

Com agafar mostres per al seu anàlisi en el laboratori.

Importància dels seguiments. Veure parcel·la Xarxa Balear. Per què, Per a què. Explicacions.

Veure trampes Crosstrap, per *Cerambyx cerdo*, *Monochamus galloprovincialis*,

Veure trampes Garrafa, per *Cerambyx cerdo*.

Veure trampes Theyshon, Perforadors pins

Veure trampes G, Processionària y *Lymantria dispar*

Veure parcel·les de seguiment intensiu *Cerambyx cerdo* a Binifaldó, per què, per a què...

Veure parcel·la Nivell I (embotelladora) i Ver parcel·la Nivell II de Coll Pelat

Veure caixes niu d'aus insectívores. Normes de col·locació i seguiment

Veure caixa refugi de ratapinyades. Normes de col·locació i seguiment

Situació actual de l'omeda de Binifaldó: Grafiosi, tall, futur, etc.

Explicació del "PROYECTO DE MEJORA SANITARIA DEL HÁBITAT COMUNITARIO (9340 ENCINARES DE *Quercus ilex*), MEDIANTE EL CONTROL DE ÁRBOLES AFECTADOS POR HONGOS E INSECTOS,



Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat

PRINCIPALMENTE LOS AFECTADOS POR EL BANYARRIQUER (*Cerambyx cerdo*) EN LA FINCA PÚBLICA DE BINIFALDÓ, 2017-2018”.

El curs ha comptat amb la participació de 22 alumnes, quedant a fora més persones interessades que han quedat en llista d'espera.



Foto del grup que va assistir a la pràctica de camp el dia 17 de maig de 2016.

Degut a l'èxit del curs, la quantitat de gent que s'ha quedat fora, i als comentaris dels assistents, es preveu realitzar un altre curs similar el proper any.

Servei de Sanitat forestal

Maig 2016